

Studiu de caz privind dezvoltarea de abilități emoționale, consilierea socială/ vocațională a preșcolarilor/ elevilor din grupul țintă pentru proiectul POCU/784/6/24/139599

Studiu de caz privind consilierea unui adolescent în risc de abandon școlar

ProAcces R4.1:DEZVOLTARE ABILITAȚI EMOȚIONALE, CONSILIERE SOCIALĂ, SUPT EMOȚIONAL/PSIHOLOGIC, CONSILIERE VOCAȚIONALĂ

Studiu de caz

- Fetiță, clasa a Iv-a, ambii părinți plecați la muncă în străinătate.
- Tutorele fetei este o bunică, în vârstă de 68 ani.
- Din probele aplicate de către experții de sprijin psihosocial, deși fetița are un coeficient intelectual normal, rezultatele la învățătură sunt slabe și ea riscă repetenția.
- Bunica spune că dacă va rămâne repetentă, după clasa a IV-a plăniește să o retragă de la școală deoarece *nu se alege nimic de capul ei*.

Studiu de caz

- Aplicând mai multe probe de lucru, dar și scale clinice, interviu cu tutorele și cadrele didactice, experții concluzionează că
- - dezvoltarea psihomotorie este în limitele vârstei
- - există un deficit de funcționare executivă
- - memoria de scurtă durată este afectată
- - capacitatea de autoreglare și inhibiția sunt sub nivelul așteptat pentru această vârstă
- - posibil diagnostic de ADHD

Demersul de consiliere

- Demersul de consiliere a debutat printr-un interviu semistrukturat aplicat tutorelui
- Acesta a fost întrebat despre
- - structura familială, venituri, locuință, posibilități de sprijinire a minorei
- - disponibilitatea de implicare a tutorelui în sprijinirea fetei
- - starea afectivă a minorei – dispoziție, ritm nictemeral, alimentație, joc etc

Demersul de consiliere

- Fetița a fost interviuată cu privire la
- - dificultățile pe care le are în clasă
- - ce resimte ca fiind prea dificil/ce îi iese cu ușurință
- - cum se raportează la plecarea părinților
- - care este relația cu tutorele (bunica) – acesta pare a fi un punct critic, pe care minora nici nu vrea să îl dezvolte
- De altfel, bunica este extrem de critică privitor la nepoata ei, consideră că nu va putea urma școala, pare să privească misiunea pe care o are ca pe o corvoadă, de care s-ar lipsi cu plăcere.

Demersul de consiliere

- În timpul interviului se remarcă faptul că mimica fetei este anxioasă, prezintă catharsis afectiv, spune că îi este tare dor de ai ei și că nu se poate concentra la ore din cauză că mereu își imaginează cum ar fi să trăiască lângă mama și tata.
- Pusă să deseneze familia, se poziționează în desen între mamă și tată, aproape lipită de mamă.
- Dispoziția reflectă tristețe, fetița se simte abandonată, fapt relevat și de prelucrarea răspunsurilor la planșele testului apercptiv tematic pentru copii.

Demersul de consiliere

- În cadrul demersului de consiliere am îmbinat tehnici de:
- – autocunoaștere
- - creștere a rezilienței
- - normalizare a reacțiilor (depressive), firești în contextul despărțirii de părinți și al traiului alături de un adult extrem de critic și neimplicat

Demersul de consiliere

- Câteva dintre întrebările de autocunoaștere discutate
- - care sunt calitățile mele? pentru ce mă pot aprecia oamenii, chiar dacă nu am rezultate excelente la învățătură?
- - de ce cred că eșuez în sarcini care pretind multă concentrare?
- - ce pot face și ce fac de obicei, atunci când sunt trist, și îmi doresc să mă simt mai bine? Ce îmi face plăcere să fac?
- - am un loc al meu (interior) în care să mă duc și conversa cu mine însămi? Pot eu să manifest compasiune față de mine?

Demersul de consiliere

- Copilul este inteligent și a fost foarte receptiv la exercițiile de autocunoaștere propuse
- - își enumeră calitățile (câteva) despre care a primit feedback pozitiv de la mamă, atunci când aceasta era acasă
- - știe că este drăguță, că este cuminte, că își poate face prieteni cu ușurință pentru că este glumeață (era, atunci când părinții erau acasă)
- - desenează foarte frumos și i-ar plăcea să ajungă pictoriță (de biserici)
- - crede că eșuează în sarcini pentru că visează cu ochii deschiși la momentul revederii cu ai ei

Demersul de consiliere

- O altă ședință de consiliere a fost destinată găsirii unor modalități de creștere a rezilienței
- - am vorbit despre faptul că uneori, în viață, există perioade dificile (și acest lucru li se întâmplă tuturor oamenilor)
- - am discutat despre faptul că este firesc să se simtă tristă, că are voie să plângă și nu e nimic de blamat în faptul că visează la revederea cu părinții ei
- - având în vedere că are inteligență, umor și talent la desen, i-am propus să își țină un soi de jurnal vizual în care să se exprime pe sine (și emoțiile ei)

Demersul de consiliere

- - am propus participarea ei la un cerc de desen și am discutat despre această modalitate de a-și face noi prieteni
- - i-am arătat cum să folosească umorul ca mecanism de apărare atunci când îi este greu
- - i-am predat câteva tehnici de relaxare și minfulness menite să reducă tensiunea și să o ajute cu concentrarea atenției

Demersul de consiliere

- Am contactat profesorii de la clasă spre a le comunica diagnosticul prezumtiv de Tulburare cu deficit de atenție
- Există posibilitatea de a obține profesor de sprijin și de a se lucra diferențiat cu ea, într-un ritm care să poată fi urmat de copilul cu deficit de atenție
- Am discutat și cu tutorele spre a merge la un consult de specialitate cu fetița.

Demersul de consiliere

- În privința deficitului de atenție, am consiliat fetița să facă următoarele
- - să își facă liste cu ceea ce are de făcut și să bifeze pe măsură ce le realizează
- - să încerce să facă lucrurile pe rând
- - de-a lungul unei zile să aibă mai multe pauze cu exerciții fizice
- - să coloreze/deseneze atunci când se simte copleșită, suprastimulată
- să marcheze colorat pasajele din cărți care sunt cele mai importante (împreună cu învățătorul)

Demersul de consiliere

- Pentru profesori, consilierea a constat în trasarea următoarelor direcții:
  1. Regulile și instrucțiunile – clare, scurte și livrate prin modalități externe vizibile: semn STOP, ochi + ureche = stai, privește și ascultă! Copilul trebuie să repete regulile pentru a confirma că le-a înțeles
  2. Principiul “Pozitiv înainte de negativ”
  3. Consecințele (recompense și pedepse) trebuie livrate copilului prompt și imediat. Ele trebuie livrate mai des decât unui copil normal.
  4. Tipul de recompense trebuie să fie de o mărime mai semnificativă decât pentru un copil normal, ele trebuie schimbate/rotite între ele, odată la 2-3 săptămâni. Se poate reveni la una veche după o vreme.

Demersul de consiliere

- Introducerea principiului “*think aloud-think ahead*”
- Înainte de a realiza o sarcină la clasă se enunță regulile de urmat (2-3 ori) se enunță ce recompense există și care sunt consecințele ne-urmarii regulilor.
- Copilul trebuie să repete ce are de făcut și ce trebuie să evite, aceasta deoarece copiii cu deficit de atenție au o problemă cu reținerea regulilor în memoria de scurtă durată.

Demersul de consiliere

- ❑ Elevii cu deficit de atenție trebuie monitorizati mai mult decat ceilalti copii.
- ❑ Ei trebuie sa stea in primele banci si sa aiba in preajma stimuli vizibili care sa le aduca aminte ce au de facut, ce se asteapta de la ei.
- ❑ Sa se foloseasca coduri de culori pentru organizarea materialelor si activitatilor
- ❑ Munca pe care o are de facut copilul trebuie redusa la ce este esential, sa li se dea 5 probleme o data de rezolvat nu 30 si sa poata sa ia scurte pauze intre ele.

Demersul consilierii

- ❑ Primele saptamani de scoala trebuie folosite pentru stabilirea controlului in clasa, a regulilor si consecintelor. Apoi, treptat se schimba accentul pe curricula.
- ❑ Initial copilul trebuie recompensat pentru bunavointa si nu pentru rezultate
- ❑ Sa se foloseasca software educational daca se poate in locul cartilor. Copiii cu deficit de atentie tind sa fie mai atenti la computere decat la carti.